

Gdańsk, dnia 2 czerwca 2023 r.

PS-VIII.431.3.2023

WPEŁNIŁO DO
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Nowym Dworze Gdańskim

2023 -06- 0 7

3408 podpis
Lp. dz.

Pani
Dorota Betkier
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Nowym Dworze Gdańskim
ul. Warszawska 28A
82-100 Nowy Dwór Gdański

Na podstawie art. 186 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 poz. 1477) upoważnieni pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku:

- Elżbieta Żynda - zastępca kierownika Oddziału Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej, kierująca zespołem inspektorów na podstawie Upoważnienia Nr 18/2023 z dnia 9 lutego 2022 r.,

- Grzegorz Barczewski – inspektor wojewódzki w Oddziale Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej, członek zespołu, na podstawie Upoważnienia Nr 17/2023 z dnia 9 lutego 2022 r.,

w okresie od dnia 13 lutego 2023 r. do dnia 20 lutego 2023 r. przeprowadzili w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim z siedzibą przy ul. Warszawskiej 28A, 82-100 Nowy Dwór Gdański, kontrolę pozaplanową w trybie uproszczonym zakresie: **realizacja zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wobec rodzinnego domu dziecka prowadzonego przez pp. oraz zapewnianie pieczy zastępczej małoletnim przebywającym w ww. rodzinnym domu dziecka.**

Zgodnie z § 13 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, przekazuję wystąpienie pokontrolne.

Okres objęty kontrolą: bieżący okres pobytu małoletnich w rodzinnym domu dziecka.

Kierownik kontrolowanej jednostki oraz informacje wstępne dotyczące kontrolowanej jednostki: w okresie objętym kontrolą funkcję dyrektora kontrolowanej jednostki pełniła p. Dorota Betkier.

Ustaień kontroli dokonano na podstawie:

- analizy dokumentacji prowadzących rodzinny dom dziecka;
- analizy dokumentacji małoletnich umieszczonych w rodzinnym domu dziecka;
- rozmów prowadzonych z dyrektorem, psychologiem, specjalistą pracy z rodziną;

- wyjaśnień specjalisty pracy z rodziną składanych do protokołu ustnych wyjaśnień.

Ocena skontrolowanej działalności:

Realizację zadań placówki w kontrolowanym zakresie oceniono negatywnie.

Ustalenia kontroli:

1. Realizacja zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wobec rodzinnego domu dziecka prowadzonego przez pp.

1.1. Utworzenie rodzinnego domu dziecka prowadzonego przez pp.

Zgodnie z ustaleniami kontroli pp. współpracują z powiatem nowodworskim od 2015 r., prowadząc rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, a następnie rodzinny dom dziecka.

Państwo ukończyli szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka w terminie od 19 do 29 września 2018 r., zorganizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim, co potwierdzają stosowne zaświadczenia [akta kontroli str. 40-43].

Wnioskiem z dnia 1 grudnia 2020 r. zwrócili do Starosty Nowodworskiego oraz Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie z prośbą o przekształcenie z rodziny zastępczej zawodowej w rodzinny dom dziecka [akta kontroli str. 28].

Dyrektor PCPR w Nowym Dworze Gdańskim działając z upoważnienia Starosty Nowodworskiego w dniu 6 sierpnia 2021 r. zawarł z umowę nr 12/2021 o prowadzenie rodzinnego domu dziecka. Umowa została sporządzona na podstawie art. 62 ustawy, i uwzględnia warunki określone w art. 62 ust. 2 pkt 1-16 ustawy [akta kontroli str. 6-12].

W toku kontroli ustalono, że powierzenie pp. prowadzenia rdd nastąpiło z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W toku kontroli ustalono, że psycholog PCPR w dniu 1 lutego 2021 r. sporządził ocenę postaw rodzicielskich pp., w której wskazał, że pp. prezentują pożądane oraz umiarkowane właściwe postawy wychowawcze. We wnioskach oceny wskazał, że: „*Deklarowane postawy wychowawcze ujawnione za pomocą kwestionariusza ocenia się jako właściwe w zakresie akceptacji, konsekwencji, stopnia ochrony oraz stawianych wymagań. Jednakże w postępowaniu wobec dzieci Państwo mogą ujawniać zachowania świadczące o okresowym braku akceptacji dla autonomicznych potrzeb dzieci, co nie sprzyja budowaniu przez dzieci zasobów psychicznych do przyszłego, samodzielnego życia*” [akta kontroli str. 33-34]. Ocena ta nie zawiera wniosków psychologa do pracy z badanymi w celu wzmocnienia ich kompetencji.

W dniu 5 maja 2021 r. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej działając na podstawie art. 134 ust. 4 ustawy, dokonał oceny rodziny zastępczej w związku z wnioskiem pp. o przekształcenie prowadzonej rodziny zawodowej w rodzinny dom dziecka [akta kontroli str. 35-37].

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej pozytywnie ocenił pełnienie przez pp. funkcji rodziny zastępczej zawodowej dla 5 dzieci wskazując na właściwe postawy

wychowawcze w zakresie akceptacji, konsekwencji oraz stawianych wymagań oraz umiarkowanie właściwe postawy wychowawcze wobec autonomicznych potrzeb dzieci.

W ww. ocenie wskazano, że została dokonana na podstawie: „... *dokumentacji zgromadzonej przez PCPR dotyczącej pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej dla 5 dzieci oraz na podstawie Arkusza oceny predyspozycji do sprawowania funkcji rodziny zastępczej ponadto po odbytej konsultacji psychologicznej oraz jakości wykonywanej pracy.*”

Z treści oceny wynika, że Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonał ww. ocenę w oparciu o funkcjonujący w PCPR: „*Arkusze oceny predyspozycji do sprawowania funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka, a także, jakości wykonywanej pracy*”, a także w oparciu o opinię przygotowaną przez psychologa po badaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, (*jeśli nie minęły dwa lata*) i opinię przygotowaną przez psychologa zawierającej ocenę postaw rodzicielskich. W dokumencie nie wskazano znaku opinii, daty sporządzenia bądź nazwiska psychologa pozwalających określić opinie na podstawie których przygotowano ocenę, co stanowi uchybienie.

W „*Arkuszu oceny predyspozycji do sprawowania funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka, a także, jakości wykonywanej pracy*” w punktowej skali (0-4), oceniono łącznie 14 obszarów wykonywanej pracy. Państwo w obszarach: współpraca i kontakt z koordynatorem, informowanie koordynatora o bieżącej sytuacji rodziny oraz w obszarze otwartość na oferowane wsparcie, korzystanie ze wskazówek specjalistów zostali ocenieni na poziomie 3 pkt, pozostałe aspekty pracy zostały ocenione maksymalnie tj. 4 pkt,

W toku kontroli ustalono, że w ocenie z dnia 5 maja 2021 r. powołano się na opinię psychologiczną z dnia 10 września 2019 r. sporządzoną w celu określenia predyspozycji psychicznych i kompetencji wychowawczych oraz motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w czasie gdy pp. pełnili funkcję rodziny zastępczej zawodowej dla 4 dzieci. Opinia ta została sporządzona przez „zewnętrznego” specjalistę psychologii klinicznej p. [akta kontroli str. 29-32].

Opieranie oceny rodziny zastępczej w kluczowym momencie jej funkcjonowania tj. przekształcenia w rodzinny dom dziecka na opinii, która nie odnosi się do tej zmiany wskazuje na nierzetelność działania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i stanowi nieprawidłowość.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 3a ustawy do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 12 ustawy zadaniem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę.

Zgodnie z ustaleniami kontroli przed powierzeniem pp. prowadzenia rdd, Organizator rodzinnej pieczy zastępczej posiadał informacje o trudnościach we współpracy z p. Trudności te dotyczyły komunikacji oraz dominującej postawy w stosunku do innych osób, w tym do pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej [akta kontroli str. 602-608].

Ustalono, że przed podpisaniem umowy dotyczącej prowadzenia rdd Organizator rodzinnej pieczy zastępczej nie zapewnił p. oraz p. badań psychologicznych w celu zbadania ich predyspozycji i motywacji do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, co nieprawidłowością.

Nie zobowiązał również pp. do działań w celu wypracowania właściwych postaw pełnej akceptacji dla autonomicznych potrzeb dzieci.

W toku kontroli ustalono, że p. – starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej w dniu 5 maja 2021 r. sporządziła dokument: „*Ocenę kandydata na prowadzenie rodzinnego domu dziecka pod względem spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 i 2 ustawy, analiza sytuacji osobistej, rodzinnej*”, w którym pozytywnie ocenia pp. jako kandydatów do prowadzenie rodzinnego domu dziecka. W dokumencie koordynator wskazał, że pp. dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej, nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej, władza rodzicielska nie była im ograniczona ani zawieszona, są zdolni do sprawowania właściwej opieki nad dziećmi co zostało potwierdzone zaświadczeniami lekarskimi o braku przeciwwskazań zdrowotnych do prowadzenie rodziny zastępczej oraz pozytywną opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej wystawioną przez psychologa, posiadają 3 letni staż w prowadzeniu zawodowej rodziny zastępczej. Koordynator lakonicznie określił warunki bytowe kandydatów do prowadzenie rodzinnego domu dziecka – rodzina Państwa zajmuje dom wolnostojący, który składa się z dwóch kondygnacji, na parterze znajdują się salon, kuchnia z jadalnią, trzy pokoje oraz łazienka; na piętrze mieszczą się trzy pokoje oraz łazienka [akta kontroli str.38].

W toku kontroli ustalono, że w momencie podpisywania umowy na prowadzenie rodzinnego domu dziecka piętro domu zajmowanego przez pp. nie było w pełni wyremontowane, w sprawozdaniu z dnia 30 grudnia 2022 r. dotyczącym funkcjonowania rdd wskazuje, że koordynator w ocenie z dnia 5 maja 2021 nie określił stanu faktycznego [akta kontroli str. 602-608].

W toku kontroli ustalono, że w sprawozdaniach z 30 grudnia 2022 r. dotyczących funkcjonowania rdd, przekazanych do Sądu, dyrektor PCPR wskazuje, że piętro domu nie zostało jeszcze w pełni wyremontowane, jest wiele pomieszczeń w których nadal trwają prace wykończeniowe [akta kontroli str. 211-213, 275-277, 332-334, 401-403, 505-506].

Informacje wskazane przez koordynatora w ocenie z dnia 5 maja 2021 r. pozostają w sprzeczności z informacjami przekazanymi do Sądu.

Z informacji sporządzonej na potrzeby kontroli przez dyrektora PCPR wynika, że: na górnej kondygnacji do niedawna trwały prace wykończeniowe, w tym momencie się zakończyły, państwo zajmowali górną kondygnację domu, w trakcie trwania remontu bez ich obecności dzieci nie mogły tam przebywać [akta kontroli str. 101].

Zgodnie z art. 42 ust. 1 pkt 7 ustawy, prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które zapewnią odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokojenie jego indywidualnych potrzeb w tym: rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego, właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań, wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

Powyższe wskazuje, że dyrektor PCPR powierzył pełnienie funkcji prowadzenia rodzinnego domu dziecka pp. bez uwzględnienia wymogu art. 42 ust. 1 pkt 7 ustawy, co jest nieprawidłowością.

W toku kontroli ustalono, że pp. odrębnymi wnioskami z dnia 22 czerwca 2021 r. zwrócili się do PCPR o wydanie zaświadczeń kwalifikacyjnych powołując się na art. 45 ustawy [akta kontroli str. 39, 45].

Zgodnie z art. 45 ustawy (Dz.U. 2020 poz. 821, poz. 159, poz. 1006), na wniosek kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, posiadającego świadectwo ukończenia szkolenia, o którym mowa w art. 44 ust. 1, organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydata wydaje zaświadczenie kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia tego szkolenia oraz spełniania warunków, o których mowa w art. 42.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz.U. 2011 Nr 272, poz. 1609) określa wzór zaświadczenia kwalifikacyjnego zawierającego potwierdzenie ukończenia szkolenia, o którym mowa w art. 44 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, spełniania warunków i posiadania predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, stanowiący załącznik do rozporządzenia. Wzór przedmiotowego zaświadczenia w części określonej OPINIA wymaga bliższego określenia dokumentów na podstawie których dokonywana jest opinia np. nazwy dokumentu/opinii, analizy sytuacji o której mowa w art. 42 ustawy, daty sporządzenia, wskazania osób sporządzających.

Ww. zaświadczenia zainteresowani otrzymali w dniu 26 lipca 2021 r. Zaświadczenia nie zawierają opisu predyspozycji osób ani nie określają dokumentów na podstawie których zostały sporządzone, co nie wyczerpuje wymogu określonego w art. 45 ustawy i stanowi nieprawidłowość [akta kontroli str. 44, 46].

Wskazując za komentarzem do art. 45 ustaw; Królak 2017, wyd. 1/M. Rączka Zaświadczenie powinno nie tylko potwierdzać fakty wskazane w art. 45 ustawy, lecz także zawierać część opisową, która uzasadniałaby stwierdzenie w zaświadczeniu, że kandydat spełnia warunki do bycia rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz że posiada predyspozycje do sprawowania pieczy zastępczej.

Dyrektor PCPR w Nowym Dworze Gdańskim działając z upoważnienia Starosty Nowodworskiego w dniu 6 sierpnia 2021 r. zawarł z pp. umowę nr 12/2021 o prowadzenie rodzinnego domu dziecka. Zgodnie z art. 61a ust. 2 ustawy z rodziną zastępczą

zawodową spełniającą warunki do prowadzenia rodzinnego domu dziecka starosta może zawrzeć, na wniosek tej rodziny, umowę o prowadzenie rodzinnego domu dziecka.

Zmiany w umowie były dokonywane w formie pisemnej poprzez sporządzanie aneksów do umowy i dotyczyły powierzenia pod opiekę kolejnych dzieci, regulacji wysokości środków finansowych – kosztów utrzymania i eksploatacji lokalu mieszkalnego w budynku w którym funkcjonuje rdd, pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka oraz wysokości miesięcznego wynagrodzenia prowadzącego rdd [akta kontroli str. 13-23]

W toku kontroli ustalono, że w dniu 9 września 2021 r. psycholog PCPR sporządził Opinię psychologiczną w zakresie posiadania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej – wspólną dla pp. [akta kontroli str. 4 7-49].

Opinia ta nie odnosi się do faktycznej formy rodzinnej pieczy zastępczej, jaką w tym momencie pełnili pp. tj. prowadzenia rodzinnego domu dziecka, co wskazuje na nierzetelność. Opinia nie określa predyspozycji ani motywacji jakie posiadają p. i p. do prowadzenia rodzinnego domu dziecka. W opinii psycholog opisuje subiektywny obraz funkcjonowania badanych.

Działalność kontrolowanej jednostki w przedmiotowym zakresie oceniono negatywnie.

1.2. Organizowanie wsparcia dla rodzinnego domu dziecka.

1.2.1. Zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

Zgodnie z art. 64. ust. 2 ustawy, w rodzinnym domu dziecka, w którym przebywa więcej niż 4 dzieci, starosta lub podmiot organizujący rodzinny dom dziecka, na wniosek prowadzącego rodzinny dom dziecka, zatrudnia osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

W toku kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą w rdd zatrudnione były 2 osoby do pomocy tj. p. oraz, która pracowała wcześniej jako przedszkolanka [akta kontroli str. 602-608].

Zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej, starosta może zatrudnić osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Przepisy art. 64 ust. 3-6 ustawy stosuje się odpowiednio. Art. 64 ust. 5 ustawy wskazuje, że osobą zatrudnioną do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich może być wyłącznie osoba wskazana lub zaakceptowana przez prowadzącego rodzinny dom dziecka, która: nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej ograniczona ani zawieszona; wypełnia obowiązek alimentacyjny - w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego; nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Ponadto zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 152), przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub z opieką nad

nimi pracodawcy lub inni organizatorzy w zakresie takiej działalności są obowiązani do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.

W dokumentacji przedstawionej do kontroli nie znajdowały się dokumenty potwierdzające spełnienie ww. wymogów przez, co jest nieprawidłowością.

Z podjętych w toku kontroli ustaleń wynika, że pp. nie byli zainteresowani pomocą wolontariuszy [akta kontroli str. 602-608]

Działalność kontrolowanej jednostki w przedmiotowym zakresie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

1.2.2. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych, prawo do niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 6 ustawy do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.

Zgodnie z ustaleniami kontroli prowadzący rdd w okresie objętym kontrolą nie korzystali z pomocy rodzin pomocowych ani nie występowali do Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z wnioskami o czasowe niesprawowanie opieki. Ustalono, że państwo byli zainteresowani taką formą pomocy, stawiając Organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej warunek, że rodzina pomocowa zamieszka w ich domu razem z dziećmi. Swoje stanowisko uzasadniali potrzebą nie zmieniania podopiecznym miejsca ich zamieszkania.

Zgodnie z wyjaśnieniami specjalisty pracy z rodziną warunek ten w praktyce okazał się nierealny z powodu braku odpowiednich i cieszących się zaufaniem prowadzących rdd kandydatów, co spowodowało, że pp. nie korzystają z takiej formy pomocy. Ustalono, że pp. naprzemiennie wykorzystują przysługujący im urlop wypoczynkowy, spędzając go razem z biologicznymi dziećmi i podopiecznymi rdd, co jest ich własnym wyborem akceptowanym przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej [akta kontroli str. 602-608].

Powyższe wskazuje na hermetyczność prowadzących rdd. Nie korzystanie z prawa do wypoczynku może skutkować wypaleniem zawodowym co może mieć niekorzystne przełożenie na efektywność prowadzonej pracy z dziećmi.

Zgodnie z art. 69 ust.1 ustawy, rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka mają prawo do czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem, w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy.

Wskazując za komentarzem do art. 69 ustaw; Królak 2017, wyd. 1/M. Rączka „...z uwagi na fakt, że rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka nabywa z tytułu wykonywania swojej funkcji uprawnienia pracownicze, (...) prawo do czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem jest prawem

przysługującym rodzinie zastępczej zawodowej, jak również prowadzącemu rodzinny dom dziecka i co więcej osoby takie nie mogą tego prawa się zrzec ...”.

W toku kontroli ustalono, że rdd prowadzony przez pp. był rodziną pomocową dla 4 dzieci w okresie od 1 sierpnia 2022 r. do 16 sierpnia 2022 r., przebywających w rodzinie zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego [akta kontroli str. 105]. Sytuacja ta skutkowała tym, że w ww. okresie w rdd przebywało łącznie 12 podopiecznych. Zgodnie z art. 74 ust. 2 ustawy prowadzący rodzinny dom dziecka może przyjąć dziecko jako rodzina pomocowa bez względu na liczbę dzieci pozostających pod ich opieką.

W celu zapewnienia wsparcia prowadzącym rdd. oraz realizacji zapisów umowy o prowadzenie rodzinnego domu dziecka, zasadnym umożliwianie osobom prowadzącym rodzinne formy pieczy zastępczej korzystania z odpoczynku.

Działalność kontrolowanej jednostki w przedmiotowym zakresie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

1.2.3. Zapewnianie prowadzącym rodzinny domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby, zapewnienie pomocy prawnej, zapewnienie poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

W toku kontroli ustalono, że w okresie prowadzenia rdd ze szkoleń korzystała przede wszystkim p., a p. uczestniczył tylko w nielicznych.

W okresie od sierpnia 2021 r. do stycznia 2023 r. Pani uczestniczyła w następujących szkoleniach: „Jak budować swój autorytet i radzić sobie z agresją werbalną”, co potwierdza zaświadczenie z dnia 19 listopada 2021 r., „Jak wychowywać i nie zwariować. Interpretacja i zrozumienie zachowań u dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej”, co potwierdza zaświadczenie z dnia 9 grudnia 2021 r. oraz „Masturbacja dziecięca w wieku przedszkolnym” – zaświadczenie z dnia 7 czerwca 2022 r. [akta kontroli str. 107].

Ponadto uczestniczyła dwukrotnie w zajęciach warsztatowych „Dialogu motywującego” w dniach 28 marca 2022 r. i 16 maja 2022 r.; brała udział w warsztatach „Rodzicielstwo przez zabawę” w dniach 3 i 4 listopada 2022 r. [akta kontroli str. 107].

Pani uczestniczyła również dwukrotnie w superwizji tj. 21 czerwca 2022 r. i 15 lipca 2022 r. Zgodnie z ustaleniami kontroli, udział p. w superwizji i szkoleniach miał na celu udzielenie wsparcia prowadzącej rdd.

Ponadto pani korzystała z konsultacji pedagogicznych dla dorosłych w dniach: 12 kwietnia 2022 r., 13 maja 2022 r., 8 czerwca 2022 r., 21 lipca 2022 r., 9 września 2022 r., 5 października 2022 r., 7 listopada 2022 r. 2 grudnia 2022 r., 11 stycznia 2023 r., 1 lutego 2023 r. [akta kontroli str. 107].

Ustalono, że w ocenie Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej p. nie potrzebował wsparcia w formie superwizji, szkoleń, ze względu na „ silny charakter

...

i osobowość, i nie wymaga wsparcia ponadto była to grupa kobiet i istniała obawa, że p. nie będzie „pasował” do grupy – zdominuje ją ...” [akta kontroli str. 602-608].

Zgodnie z ustaleniami kontroli w superwizji w dniu 15 lipca 2022 r. do której odniósł się w wyjaśnieniu specjalista pracy z rodziną, uczestniczył mężczyzna, co nie zakłócało tego spotkania [akta kontroli str. 88].

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą p. dwukrotnie uczestniczył w warsztatach: „Rodzicielstwo przez zabawę” w dniach 3 i 4 listopada 2022 r. oraz brał udział w szkoleniu „Masturbacja dziecięca w wieku przedszkolnym” w dniu 7 czerwca 2022 r. [akta kontroli str. 108].

Zgodnie z ustaleniami kontroli wszystkie powyższe formy wsparcia były realizowane z Grantu: „Pomorskie Dzieciom”.

W toku kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą Organizator rodzinnej pieczy zastępczej nie organizował samodzielnie szkoleń dla prowadzących rodzinny dom dziecka, ze względu na dużą ilość szkoleń z „Grantu”.

Zgodnie z ustaleniami kontroli w okresie objętym kontrolą prowadzący rdd dwukrotnie korzystali z pomocy prawnej tj. 13 kwietnia 2022 r. a następnie 28 września 2022 r. w sprawie rodzeństwa i – zapytanie o sytuację prawną dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz następnie zmiany nazwiska ww. dzieci na nazwisko prowadzących.

Prowadzący rdd korzystali z poradnictwa udzielanego przez psychologa PCPR. [akta kontroli str. 609].

Z podjętych ustaleń wynika także, że z dwojga prowadzących rdd, osobą bardziej aktywną zarówno jeśli chodzi o udział w szkoleniach, jak i korzystanie z pomocy i wsparcia merytorycznego specjalistów organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest p.

Z wyjaśnień składanych w toku kontroli wynika, że mniejsza aktywność w szkoleniach i konsultacjach p. jako prowadzącego rdd, wynika z jego cech osobowościowych, jego skłonności do podważania autorytetów, tendencji do dominacji, które jak wynikało z uwag prowadzących szkolenia lub superwizję bardzo utrudniały lub wręcz uniemożliwiały efektywne przeprowadzenie takich zajęć z jego udziałem [akta kontroli str. 10, notatka rozmowa z psycholog]

Powyższe spostrzeżenia Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej powinny skutkować zobowiązaniem prowadzącego rdd p. do udziału w szkoleniach w celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań rodzinnego domu dziecka określonych w art. 40 ust. 1 ustawy.

Działalność kontrolowanej jednostki w przedmiotowym zakresie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

2. Zapewnienie opieki koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i realizacja zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 77 ust. 1 i ust. 2 ustawy, rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej; koordynatora

rodzinnej pieczy zastępczej wyznacza organizator rodzinnej pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

W toku kontroli ustalono, że koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej wyznaczonym przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej była p. i pełniła tę funkcję w okresie od 27 czerwca 2018 r. do 7 marca 2022 r., kiedy to prowadzący rdd złożyli pisemną rezygnację ze współpracy z p. M. Kocięką [akta kontroli str. 60].

Zgodnie z ustaleniami kontroli rezygnacja z opieki koordynatora nastąpiła następnego dnia po sytuacji konfliktowej prowadzących rdd z koordynatorem. Sytuacja ta została opisana przez koordynatora w notatce służbowej z dnia 4 marca 2022 r. [akta kontroli str. 58]. Pismem z dnia 24 marca 2022 r. dyrektor PCPR w Nowym Dworze Gdańskim poinformował prowadzących rdd, iż zgodnie z zapisem art. 77 ust. 1a ustawy, w stosunku do rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, nieobjętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wykonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej i wskazał p., specjalistę pracy z rodziną, do reprezentowania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej przy współpracy z prowadzącymi rdd [akta kontroli str. 61].

W toku kontroli ustalono, że p. wyznaczona została do współpracy z pp., ponieważ nikt z pozostałych koordynatorów zatrudnionych w PCPR w Nowym Dworze Gdańskim, nie chciał podjąć się z nimi współpracy, głównie z uwagi na osobę p., jego cechy osobowości, roszczeniowość i sposób traktowania koordynatora p. [akta kontroli str. 602-608].

Pani zatrudniona jest w pełnym wymiarze etatu w PCPR w Nowym Dworze Gdańskim na stanowisku specjalista pracy z rodziną, pracownik socjalny, podinspektor.

W toku czynności kontrolnych wszystkie osoby udzielające wyjaśnień wskazywały na istotne trudności we współpracy z p., jednocześnie nikt z ww. osób nie wskazywał, że jest to problem wymagający z ich strony przeanalizowania, zastanowienia się i przepracowania. Budzi to istotne wątpliwości odnośnie autorytarnego traktowania przez p. osób oraz dzieci, które są w słabszej pozycji tj. zależności od osób sprawujących nad nimi pieczę.

Zgodnie z ustaleniami kontroli p. wykonując obowiązki koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wyznaczonego do pracy z pp. utrzymywała kontakt głównie z p. P. dwa razy odbyła wizyty w miejscu zamieszkania rdd tj.: 11 października 2022 r. i 22 listopada 2022 r. Ponadto p. utrzymywała kontakt telefoniczny z prowadzącymi oraz spotykała się z pp. na terenie PCPR w trakcie ich wizyt w sprawach rdd i dzieci [akta kontroli str. 53-55].

W toku kontroli ustalono, że p. wyznaczona do pracy z rdd odbyła wizytę w rdd w maju 2022 r., a kolejna wizyta w sierpniu 2022 r., nie odbyła się gdyż prowadzący rdd i dzieci byli nieobecni w domu [akta kontroli str. 602-608].

Zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 1 ustawy, do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności: udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne

domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej. Wsparcie to nie jest możliwe bez stałego i obiektywnego wglądu w sytuację dzieci powierzonych opiece prowadzących rdd oraz w jakość wykonywanej przez prowadzących pracy. Sporadyczność wizyt w miejscu pobytu dzieci w pieczy zastępczej realizowanych przez osoby wyznaczone do współpracy z rdd, nie pozwala na zachowanie obiektywnego osądu i udzielania wsparcia dzieciom i prowadzącym adekwatnie do ich potrzeb, co stanowi nieprawidłowość.

Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownik wskazany przez Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zobowiązany jest do wsparcia prowadzących rdd w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej, które określa m. in. art. 33 ustawy, wskazując, że piecza zastępcza zapewnia: pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka - opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym; przygotowanie dziecka do: godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych; zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Koordinator nie odwiedzając prowadzących rdd w miejscu ich zamieszkania nie ma wglądu w faktyczną sytuację dzieci powierzonych opiece, dla których zobowiązany jest współpracować z prowadzącymi rdd m. in. w opracowywaniu planu pomocy dziecku.

W toku kontroli ustalono, że umieszczony w rdd w dniu 16 listopada 2021 r., chodził nie przygotowany do szkoły: w informacji o uczniu z dnia 19 grudnia 2022 r. wynika, że notorycznie brakuje mu ołówka, linijki, ponadto opiekun chłopca prosił by chłopiec odrabiał prace domowe w świetlicy, (...) jeżeli nie odrobi pracy domowej w świetlicy zazwyczaj nie kończy jej w domu [akta kontroli str. 534].

W toku kontroli ustalono, że dzieci umieszczone w rdd prowadzonym przez pp. nie uczęszczały na religię, co było wyłączną decyzją pp. [akta kontroli str. 602-608]. Zgodnie z art. 40 ustawy, zadaniem rodzinnego domu dziecka jest zaspokajanie potrzeb dziecka w tym religijnych. W rdd przebywało 3 dzieci których rodzice biologiczni mieli ograniczona władzę rodzicielską, co daje im prawo do współdecydowania o sprawach dziecka. Nie respektowanie prawa rodziców dziecka do współdecydowania w zakresie wiary dziecka jest nieprawidłowością ponadto wskazuje na autorytarne traktowanie dziecka, co jest nieprzebrnięciem prawa dziecka do ochrony przed arbitralną ingerencją w życie dziecka.

Działalność kontrolowanej jednostki w przedmiotowym zakresie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

3. Zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodka adopcyjnego.

W toku kontroli ustalono, że organizator rodzinnej pieczy zastępczej nie dopełnił obowiązku zgłoszenia dziecka do ośrodka adopcyjnego trojga dzieci z uregulowaną sytuacją

prawną przebywających w rdd, co jest istotną nieprawidłowością. Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 16 ustawy, do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających

Postanowieniem z dnia 7 marca 2022 r. mama małoletniej została pozbawiona władzy rodzicielskiej, postanowienie to wpłynęło do PCPR w dniu 31 marca 2022 r. Ojciec małoletniej został pozbawiony władzy rodzicielskiej we wcześniejszym okresie. Opiekunem prawnym zostali ustanowieni przez Sąd w dniu 14 kwietnia 2022 r. pp. W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych ustalono, że małoletnia nie została zgłoszona do ośrodka adopcyjnego [akta kontroli str. 102-104].

Postanowieniem Sądu z dnia 5 lipca 2022 r. rodzice małoletniego zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej. O pozbawienie władzy rodzicielskiej ww. występował dyrektor PCPR. W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych ustalono, że chłopiec nie został zgłoszony do ośrodka adopcyjnego jako dziecko z uregulowaną sytuacją prawną [akta kontroli str. 102-104, 275-277]

Postanowieniem sądu z dnia 29 lipca 2022 r. rodzice małoletniego zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej. O pozbawienie władzy rodzicielskiej ww. występował dyrektor PCPR pismem z dnia 14 marca 2022 r. Postanowienie zostało przesłane do PCPR w dniu 20 grudnia 2022 r. Powyższe wskazuje, że Organizator rodzinnej pieczy zastępczej oraz p. wyznaczona do pracy z rdd pp. nie mieli wiedzy o faktycznej sytuacji dziecka, co skutkowało nie wyznaczeniem opiekuna prawnego oraz niezgłoszeniem małoletniego do adopcji [akta kontroli str. 102-104, 176].

W toku kontroli ustalono, że rodzeństwo ur. 1 r. i ur. ma uregulowaną sytuację prawną, zostało zgłoszone do Ośrodka Adopcyjnego, jednak opiekunowie prawni – pp. nie wyrazili zgody na adopcję [akta kontroli str. 133]. Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 16 ustawy, zgłaszanie dzieci wolnych prawnie do ośrodka adopcyjnego ma na celu poszukiwanie rodzin przysposabiających. Nie wyrażenie zgody na adopcję dzieci, wskazuje na niewłaściwie rozumiany cel rodzinnej pieczy zastępczej – czasowe zapewnienie opieki i wychowania. Zgodnie z art. 33 ustawy piecza zastępcza zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka - opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.

O braku możliwości przysposobienia decyduje ośrodek adopcyjny zgodnie z posiadanymi w tym zakresie kompetencjami.

Działalność kontrolowanej jednostki w przedmiotowym zakresie oceniono negatywnie.

4. Zapewnianie pieczy zastępczej dzieciom umieszczonym w rdd.

W okresie objętym kontrolą w rdd prowadzonym przez pp. przebywało łącznie 8 dzieci. Ponadto z pp. mieszka dwoje ich dzieci w wieku 4 i 18 lat.

Rdd prowadzony przez pp. usytuowany jest na terenie powiatu nowodworskiego w miejscowości

Zgodnie z ustaleniami kontroli w chwili podpisywania umowy na prowadzenie rdd, opiece pp. powierzono 5 dzieci tj. ur., ur., ur., I.K. ur., ur. Następnie w dniu 30 września 2021 r. w rdd został umieszczony ur., w dniu 16 listopada 2021 r. w rdd został umieszczony ur., w dniu 1..... w rdd została umieszczona ur., która przebywała w rdd do 14 lutego 2023 r. Przyjmując kolejne dzieci, prowadzący wyrażali pisemną zgodę na przyjęcie dziecka co jest zgodne z art. 36 ustawy [akta kontroli str. 346]

Ustalono, że przyjmując kolejne dzieci, prowadzący podpisywali oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej z art. 233 § 1 KK za składanie fałszywych zeznań, oświadczeń dotyczące przyjęcia dzieci, co stanowi nadużycie prawa [akta kontroli str. 137, 345]. Przepisy dotyczące składania oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej mogą być przyjmowane jedynie wówczas gdy wymaga tego szczególny przepis prawa. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie wskazuje na taki obowiązek.

4.1. Przekazanie prowadzącym diagnoz psychofizycznych dzieci.

W toku kontroli ustalono, że małoletni:, i nie mieli sporządzonej diagnozy psychofizycznej dziecka, co jest istotną nieprawidłowością [akta kontroli str. 602-608].

Diagnoza psychofizyczna jest obligatoryjnym dokumentem i niezbędnym do prowadzenia pracy z dzieckiem.

Zgodnie z art. 3 8a ust. 1 pkt 7 ustawy, powiatowe centrum pomocy rodzinie oraz organizator rodzinnej pieczy zastępczej gromadzą i przekazują prowadzącemu rodzinny dom dziecka w szczególności następujące informacje oraz dokumentację dotyczącą dziecka: diagnozę psychofizyczną dziecka, w tym dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, informacje dotyczące udziału w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych oraz konieczności objęcia dziecka pomocą profilaktyczno-wychowawczą lub resocjalizacyjną albo leczeniem i rehabilitacją. Przekazanie diagnozy jest obligatoryjne dla organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, co oznacza, że w przypadku jej braku organ ten jest zobowiązany do uzupełnienia brakującej dokumentacji celem jej przekazania.

Diagnoza psychofizyczna – umieszczonego w rdd w dniu 16 listopada 2021 r. została sporządzona 10 maja 2022 r., tj. po 6 miesiącach pobytu w rdd [akta kontroli str. 463-469].

Diagnoza psychofizyczna dziecka stanowiąc podstawę do opracowania planu pomocy dziecku powinna być sporządzona niezwłocznie po umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej. Powinna zawierać istotne dla prowadzących rdd wskazania do pracy z dzieckiem, przyczyny trudności dziecka wynikające z kryzysu w rodzinie, mocne strony dziecka, relacje łączące dziecko z ważnymi dla niego osobami.

Zaniechanie sporządzenia diagnoz psychofizycznych małoletnich skutkowało m.in. nieokreśleniem potrzeb dzieci w poszczególnych obszarach ich rozwoju, brakiem określenia przyczyn kryzysu w rodzinie i wpływu tego kryzysu na ich rozwój oraz nie wyznaczeniem celów do pracy skorelowanych z najistotniejszymi potrzebami i trudnościami dzieci.

Działalność kontrolowanej jednostki w przedmiotowym zakresie oceniono negatywnie.

4.2. Przygotowanie we współpracy z prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku.

Zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy, do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku.

W toku kontroli ustalono, że małoletnia umieszczona w rdd w dniu 14 października 2022 r. nie miała opracowanego planu pomocy dziecku, co jest istotną nieprawidłowością. Specjalista pracy z rodziną wyjaśniła, że powodem nie opracowania planu pomocy dziecku było to, że została interwencyjnie umieszczona w pieczy zastępczej i oczekiwano na uregulowanie jej sytuacji [akta kontroli str. 602-608].

Pieczą zastępczą jest ustanawiana w celu uregulowania sytuacji rodzinnej dzieci, a praca z dzieckiem w trakcie jego pobytu w pieczy stanowi zespół planowych i celowych działań określonych w planie pomocy dziecku.

Zgodnie z ustaleniami kontroli plan pomocy dla został opracowany 20 stycznia 2022 r. bez sporządzonej diagnozy psychofizycznej, co jest nieprawidłowością.

Plan pomocy dla został sporządzony przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej p. we współpracy z prowadzącą rdd. Przy opracowywaniu planu pomocy dziecku nie współpracowano z podmiotem organizującym pracę z rodziną – właściwym ośrodkiem pomocy społecznej, pomimo wskazania głównego celu jako powrotu dziecka do rodziny, co jest nieprawidłowością [akta kontroli str. 4 70-4 79]. Zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy, zadaniem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej jest współpraca z prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny /podmiotem organizującym pracę z rodziną przy opracowywaniu planu pomocy dziecku Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy, pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania.

Zgodnie z ustaleniami kontroli w planie pomocynie określono celów długo i krótko terminowych do pracy z dzieckiem. W planie jako cele długoterminowe wpisano „*sferę/ obszary*” takie jak: „*wychowanie dziecka w poczuciu godności i wartości osobowej*”, „*utrzymywanie osobistych kontaktów z rodzicami i innymi osobami bliskimi*”, „*zapewnienie kształcenia, wyrównywania braków rozwojowych i szkolnych*”, „*zapewnienie rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań*”, „*organizacja czasu wolnego, zdrowie i rozwój*” – „*zapewnienie dostępu do świadczeń zdrowotnych, zaspokajanie potrzeb dziecka*”, „*zapewnienie ochrony przed bezprawną ingerencją w życie dziecka*”, „*funkcjonowanie w grupie rówieśniczej i szkolnej*”, natomiast cele krótko terminowe przedstawione są jako działania do realizacji. Wymienione obszary do pracy z dzieckiem to zadania jakie ustawodawca wyznaczył prowadzącym rdd.

Plan pomocy zawiera monitoring - podsumowanie działań podjętych i zrealizowanych przez prowadzących rdd. w okresie jego obowiązywania.

Plan pomocy został sporządzony w dniu dokonania okresowej oceny sytuacji dziecka tj. 20 stycznia 2022 r.

Modyfikacja planu pomocy dziecku została sporządzona 14 lipca 2022 r. a następnie 11 stycznia 2023 r. ustalono, że kolejne modyfikacje planu pomocy dziecku są coraz węższe w zakresie informacji o zaplanowanych do realizacji działaniach pomocowych dla dziecka. Modyfikacja planu pomocy z dnia 11 stycznia 2023 r. zakłada cel główny: uregulowanie sytuacji prawnej dziecka, a zaplanowane działania ograniczono do: wystąpienia z wnioskiem o alimenty na rzecz dziecka, wystąpienia do sądu o pozbawienie władzy rodzicielskiej, objęcie chłopca terapią w PCPR, udział w półkoloniach, współpraca z rodzicami w zakresie spotkań w POIK. Działania te nie odnoszą się do potrzeb emocjonalnych, rozwojowych, bytowych, społecznych i religijnych dziecka, rozwoju jego uzdolnień i zainteresowań, wyrównywania braków rozwojowych i szkolnych, których zapewnianie jest obowiązkiem osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą.

Zgodnie z ustaleniami kontroli w modyfikacjach planów pomocy opracowanych dla dzieci, główny cel pracy był określany jako „*trwale pozostawienie w pieczy zastępczej*”, „*trwale pozostawienie w pieczy zastępczej, przygotowanie do usamodzielnienia*”, co jest nieprawidłowością [akta kontroli str. 136-137, 239-240]. Modyfikacje planów pomocy tym dzieciom są ogólne i schematyczne i tak jak w przypadku nie określają indywidualnych potrzeb dzieci, które wymagają zaspokajania.

Pieczą zastępczą z zasady powinna być organizowana czasowo, na okres przezwyciężenia trudności rodziny biologicznej dziecka w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W modyfikacjach planów pomocy opracowanych dla dzieci,,,, nie określono celu głównego pracy z dzieckiem, co jest nieprawidłowością [akta kontroli str. 109-110, 138-139, 237-238, 301-302, 303-304, 360-361, 362-363, 364-366].

W Planie pomocy dziecku – Karta modyfikacyjna Nr 4 z dnia 11.04.2022 r. opracowanym dla małoletniego jako cel główny zapisano „*trwale pozostawienie w pieczy, przygotowanie do usamodzielnienia*”. Na realizatora zadań w zakresie zdrowia, edukacji i zapewnienia potrzeb bytowych, wyznaczono prowadzącą rdd. Zapewnienie realizacji potrzeb bytowych polegać miało na podjęciu przez prowadzącą rdd działań na rzecz egzekucji alimentów należnych dziecku ze strony obojga rodziców. Karta ta podpisana została wyłącznie przez specjalistę pracy z rodziną W Karcie modyfikacyjnej Nr 5 z dnia 05.10.2022 r. cel główny został zmodyfikowany zapisem „*przygotowanie do usamodzielnienia*” które polega na „*uregulowaniu sytuacji prawnej dziecka*” poprzez „*przygotowanie dokumentacji i złożenie jej w Pomorskim Ośrodku Adopcyjnym celem kwalifikacji chłopca do przysposobienia*.” Plan taki został podpisany przez specjalistę pracy z rodziną i prowadzącego rdd. Mimo to w Okresowej ocenie sytuacji dziecka również z dnia 05.10.2022 r. w części dotyczącej monitorowania procedur adopcyjnych, w opisie prowadzonych procedur adopcyjnych zapisano, „*matka chłopca została pozbawiona władzy rodzicielskiej. Sąd Rejonowy w Malborku ustanowił Państwo opiekunami prawnymi chłopca. Dokumenty zgłoszeniowe do Ośrodka Adopcyjnego*

są kompletowane, jednakże Pan przekazał, iż zarówno jak i oni jako opiekunowie prawni, nie wyrażają zgody na adopcję. Prowadzący RDD twierdzą, iż są w stanie zapewnić chłopcu stabilne środowisko wychowawcze i przygotować go do procesu usamodzielnienia.” Ponownie można mówić o działaniu metodycznie niezrozumiałym ze strony organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, gdyż dążeniu do pozbawienia rodziców władzy rodzicielskiej, powinno towarzyszyć planowanie działań pozwalających na zgodne z art. 33 ust. 1 ustawy przysposobienie małoletniego. [akta kontroli str. 239-241].

W Planie pomocy dziecku z dnia 25.06.2021 r. opracowanym dla małoletniego jako cel główny zapisano „powrót dziecka do rodziny”, a realizacja tego celu ma zostać osiągnięta poprzez „poprawę sytuacji życiowej rodziców biologicznych” oraz „utrzymywanie osobistych kontaktów z rodzicami i innymi osobami bliskimi”. Karta modyfikacji Nr 1 z dnia 22.12.2021 r. określiła, że cel główny Planu pomocy dziecku „nie wymaga modyfikacji”, a zarazem nie wprowadza ona żadnych zapisów wskazujących na cele lub zadania do pracy z rodziną biologiczną dziecka. Za ujęte w Planie zadania z obszaru zdrowia i edukacji małoletniego tj. wizyta u neurologa dziecięcego, podjęcie leczenia stomatologicznego, wizyta u logopedy, odpowiada wyłącznie prowadząca rdd. Karta modyfikacyjna Planu podpisana jest przez prowadzącą rdd i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Ustalono, że postanowieniem Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 23.12.2021 r. w sprawie z wniosku prowadzącej rdd, rozszerzono kompetencje obojgu małżonków poprzez zezwolenie na podejmowanie decyzji w kwestiach zdrowotnych i edukacyjnych małoletniego, co niewątpliwie sprzyja sprawności operacyjnej prowadzących rdd w tych ważnych dla dziecka obszarach, ale jest także działaniem o charakterze formalno-prawnym alienującym rodziców biologicznych z aktywności rodzicielskiej poczucia odpowiedzialności za sytuację własnego dziecka w tak ważnych obszarach jak zdrowie i edukacja. Postawienie celu głównego pracy z dzieckiem i jego rodziną, jako prowadzącego do reintegracji rodziny i powrotu dziecka do naturalnego środowiska rodzinnego, przy jednoczesnym braku celów i zadań operacyjnych stawianych rodzicom biologicznym, nie włączanie ich w aktywności na rzecz dziecka i wykonywane wspólnie z dzieckiem, są błędami metodycznymi popełnianymi przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wzmacniającymi nie procesy reintegracyjne zachodzące w rodzinie, lecz utrwalające rodzicielską alienację.

Karta modyfikacji Nr 2 opracowana dla w dniu 21.06.2022 r. ponownie określiła, że cel główny Planu pomocy dziecku „nie wymaga modyfikacji”. Wśród celów i zadań wyznaczonych do realizacji uwzględniono „zaspakajanie potrzeb bytowych” poprzez podjęcie mediacji z rodzicami biologicznymi „pod kątem możliwości łożenia świadczenia alimentacyjnego na rzecz, „wystąpienie do sądu z wnioskiem o przyznanie świadczenia alimentacyjnego na rzecz dziecka” oraz „stabilizację warunków życiowych rodziców biologicznych” poprzez „podjęcie leczenia psychiatrycznego przez matkę.” Karta modyfikacyjna została podpisana przez prowadzącą rdd, asystenta rodziny i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, stwierdzono brak na niej podpisu rodzica biologicznego dziecka. Karta modyfikacyjna Nr 3 opracowana została w dniu 13.12.2022 r. Również w tym przypadku zapisano, że cel główny Planu pomocy dziecku „nie wymaga modyfikacji”, co oznacza, że nadal obowiązuje kierunek pracy wyznaczony w pierwszym Planie pomocy

dziecku, a był nim „powrót dziecka do rodziny”. Wśród celów i zadań do realizacji nie uwzględniono jednak w żadnym z aspektów rodziców biologicznych dziecka, wszystkie zadania odnosząc wyłącznie do prowadzących rdd. Z dokumentacji stanowiącej akta kontroli wynika, że w okresie pomiędzy 2, a 3 modyfikacją Planu pomocy dziecku przeprowadzonych zostało szereg badań specjalistycznych małoletniego, w tym wydanie Opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, Opinia diagnostyczna Fundacji Fascynacje, zawierających szczegółowe ustalenia i wskazania do pracy z dzieckiem. We wszystkich tych działaniach rodzice biologiczni małoletniego nie uczestniczyli, odbyły się one na wniosek i przy wyłącznym udziale prowadzących rdd. [akta kontroli str. 350-363]

Działalność kontrolowanej jednostki w przedmiotowym zakresie oceniono negatywnie.

2.4. Dokonywanie oceny sytuacji dziecka.

Zgodne z ustaleniami kontroli okresowa ocena sytuacji dzieci przebywających w rdd dokonywana jest co 6 miesięcy, co jest zgodne z art. 131 ust. 1 ustawy.

Do udziału w posiedzeniu w sprawie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej zapraszani są rodzice, przedstawiciele ośrodka adopcyjnego, przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej, rodzice dzieci, nauczyciele, co jest zgodne z art. 131 ust. 2 ustawy.

Oceny sytuacji dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje na posiedzeniu z udziałem: prowadzącego rdd, pedagoga PCPR, psychologa PCPR, oraz osoby prowadzącej pracę z rdd z ramienia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W nie wszystkich posiedzeniach biorą udział przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej, szkoły oraz rodzice.

Ustalono, że nauczyciele kiedy nie mogą uczestniczyć w ocenie sytuacji dziecka przesyłają pisemną informację do PCPR o funkcjonowaniu dziecka w szkole.

Specjalista pracy z rodziną składając wyjaśnienia wskazała, że dokument „Okresowa ocena sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnym domu dziecka” powstaje podczas posiedzenia zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka [akta kontroli str. 602-608].

Ustalenia kontroli wskazują, że informacje zawarte w kolejnych ocenach poszczególnych dzieci są w swojej treści zbliżone do siebie, a nawet się powielają, przez co nie określają faktycznej sytuacji dzieci [akta kontroli str. 111-115, 118-122, 123-126, 243-246, 249-253, 257-261, 309,-312, 316-319, 323-327]

Jednym z zagadnień które powinny być omówione podczas oceny sytuacji dziecka jest modyfikacja planu pomocy dziecku. Ustalenia kontroli wskazują że temat ten jest marginalizowany w opracowanych dokumentach poprzez wskazanie: plan pomocy realizowany jest na bieżąco, sporządzono modyfikację w zakresie zdrowia oraz w sferze edukacyjnej, na chwilę obecną nie wymaga modyfikacji [akta kontroli str. 111-115, 118-122, 123-126, 243-246, 249-253, 257-261, 309,-312, 316-319, 323-327].

Dokonując oceny sytuacji dziecka w dniu 14 lipca 2022 r. nie odniesiono się do wskazań dla rodziców/opiekuna prawnego zawartych w opinii Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej z dnia 23 marca 2022 r., która wpłynęła do PCPR 12 lipca 2022 r., nie

odniesiono się do wskazań – szczególnie odnoszących się do przestrzegania przez prowadzących rdd zasad w postępowaniu wychowawczym, określonych w opinii diagnostycznej z dnia 19 czerwca 2022 r., która wpłynęła do PCPR 13 lipca 2022 r. nie odniesiono się również do wskazań zawartych w Ocenie Procesów Integracji Sensorycznej, dokument wpłynął do PCPR w dniu 13 lipca 2022 r. [akta kontroli str. 507-510, 511-522, 523-530].

Zgodnie z ustaleniami kontroli prowadzący rdd. podejmują liczne działania w celu zdiagnozowania dzieci powierzonych ich opiece i określenia ich potrzeb. Uzyskiwane z poradni opinie zawierają istotne informacje o dziecku, o jego trudnościach jak również zawierają wskazania do pracy, które mają na celu m. in. ukierunkowanie opiekunów na sposób udzielania pomocy dziecku. Zagadnienia te są istotne do modyfikowania planu pomocy dziecku, analizy metod pracy z dzieckiem i powinny być omawiane z prowadzącymi rdd w celu zaplanowania ich realizacji. Zgodnie z art. 129 pkt 2 i pkt 5 ustawy, Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnym domu dziecka w celu analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną; oceny aktualnych potrzeb dziecka.

Zgodnie z ustaleniami kontroli analiza metod pracy z dzieckiem nie odnosi się do uzyskiwanych efektów pracy w poszczególnych obszarach rozwoju dziecka, nie określa również trudności-potrzeb dziecka wymagających wsparcia i zaspokojenia.

Analiza metod pracy zdokonywana podczas kolejnych ocen sytuacji dziecka (z dnia 20 stycznia 2022 r., 14 lipca 2022 r., 11 stycznia 2022 r.) jest schematyczna i nie wnosi aktualnych informacji o dziecku [akta kontroli str. 486-490, 492-496, 498-502].

Analiza metod pracy z dokonywana podczas kolejnych ocen sytuacji dziecka (z dnia 14 października 2021 r., 13 kwietnia 2022 r., 15 października 2022 r.) jest powielaniem tych samych informacji [akta kontroli str. 309-313, 316-319, 323-327].

Celem dokonywania okresowej oceny sytuacji dziecka jest podsumowanie dotychczasowych efektów pracy prowadzonej z dzieckiem, ocena zrealizowanych założeń – celów pracy, określenie obszarów dalszej pracy – wyznaczenie celów do pracy uwzględniających m.in. wskazania z posiadanych opinii.

Ustalenia kontroli wskazują na nie rzetelne dokonywanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnym domu dziecka.

Ustalenia podjęte w trakcie oceny sytuacji dziecka – dotyczące modyfikacji planu pomocy dziecku nie są spójne z opracowaną modyfikacją planu. Dokonując w dniu 11 stycznia 2023 r. oceny sytuacji dziecka w zakresie modyfikacji planu wskazano: „*sporządzono modyfikację planu pracy w zakresie uregulowania sytuacji prawnej*”. W modyfikacji planu z dnia 11 stycznia 2023 r. wskazano m. in.: „*wystąpienie z wnioskiem o alimenty, wystąpienie do sądu z wnioskiem o pozbawienie władzy rodzicielskiej, objęcie terapią psychologiczną w PCPR*” [akta kontroli str. 483-484, 498-502].

W przypadku informacje dotyczące modyfikacji planu pomocy dziecku określone w ocenie sytuacji dziecka nie zawsze są odzwierciedlone w modyfikacji planu pomocy dziecku. W modyfikacji planu z dnia 13 kwietnia 2022 r. wskazano działania: *przeprowadzenie ponownej diagnozy pod kątem FAS, celem uzyskania wskazówek i zaleceń*

do pracy, utrzymywanie regularnych kontaktów z babcią p., zgodnie z decyzją sądu (POIK, co dwa tygodnie).

Ocena sytuacji dziecka z dnia 13 kwietnia 2022 r. nie odnosi się do ww. kwestii, ponadto w ocenie wskazano że babcia spotyka się z wnuczka raz w tygodniu [akta kontroli str. 316-319].

W przypadku dokonując w dniu 13 grudnia 2022 r. oceny sytuacji dziecka w zakresie modyfikacji planu wskazano: „*plan pomocy dziecku jest realizowany zgodnie z jego założeniami, działania zaplanowane w poprzedniej modyfikacji zostały zrealizowane przez prowadzących rdd. (...) Została stworzona jego modyfikacja m. in. w zakresie zapewniania warunków do prawidłowego rozwoju chłopca. W modyfikacji zostały uwzględnione zalecenia PP P w Nowym Dworze Gdańskim oraz zalecenia z opinii diagnostycznej z Fundacji „Fascynacje”.* [akta kontroli str. 391-396]. Modyfikacja plan pomocy z dnia 13 grudnia 2022 r. zawiera informacje o których mowa w ww. ocenie sytuacji [akta kontroli str. 364-366].

Zgodnie z ustaleniami kontroli jednym z dokumentów dotyczących oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej jest: *Protokół okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej* [akta kontroli str. 117, 155, 158, 197, 203, 206, 255, 263, 271, 314, 320, 329, 372, 380, 388, 397]. Dokument ten zawiera informacje w zakresie: imię i nazwisko dziecka, podstawy prawnej dokonania oceny, wskazanie osób uczestniczących w spotkaniu oraz osób nie przybyłych oraz stwierdzenie zasadności pobytu dziecka w rdd. Dokument ten nie opisuje przebiegu spotkania, uwag i spostrzeżeń do pracy z dzieckiem wnoszonych przez osoby uczestniczące w spotkaniu.

Zgodnie z art. 4a ustawy, podmioty realizujące zadania wynikające z ustawy, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz kwalifikując dziecko do przysposobienia, są obowiązane do wysłuchania dziecka, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają, oraz stosownie do okoliczności uwzględniają jego zdanie. Zgodnie z ustaleniami kontroli dzieci umieszczone w rdd nie zawsze przed dokonaniem oceny sytuacji dziecka, były wysłuchiwane. W przypadkach wysłuchania dziecka psycholog na obowiązującym w PCPR formularzu odnotowywał ten fakt. Formularz nie zawiera miejsca na przedstawienie wyrażonego przez dziecko zdania, co zaburza transparentność działań [akta kontroli str. 134]

Działalność kontrolowanej jednostki w przedmiotowym zakresie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

2.5. Informowanie sądu o całokształcie sytuacji dziecka i rodziny biologicznej.

Zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracuje z sądem oraz informuje, co najmniej raz na 6 miesięcy, właściwy sąd o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka.

W toku kontroli ustalono, że organizator rodzinnej pieczy zastępczej przekazuje do sądu opinie dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej wraz

z okresową oceną sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej i protokołem okresowej oceny sytuacji dziecka [akta kontroli str. 127, 149, 157, 199, 205, 242, 248, 256, 264, 315, 322, 374, 382, 485, 491, 497]. Opinie te przekazywane są po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka tj. co pół roku. Z uwagi założony zakres oceny sytuacji dziecka – obejmuje on całokształt tej sytuacji jak również informacje o rodzinie biologicznej dziecka.

Jednakże z uwagi na ustalenia kontroli, wskazujące że okresowa ocena sytuacji dziecka nie jest dokonywana rzetelnie, skutkuje tym, że sąd nie posiada od organizatora rodzinnej pieczy zastępczej pełnej i rzetelnej informacji o całokształcie osobistym dziecka.

Zgodnie z ustaleniami kontroli Organizator rodzinnej pieczy zastępczej nie realizuje prawidłowo obowiązku określonego z art. 47 pkt 5 ustawy.

W toku kontroli ustalono, że Organizator rodzinnej pieczy zastępczej przekazuje do Sądu również dokumenty: „ *sprawozdanie dotyczące funkcjonowania rodzinnego domu dziecka prowadzonego przez Państwa, zamieszkałych*

....., w którym przebywa małoletni”. Sprawozdania te są

przesyłane do sądu raz w roku (na koniec roku kalendarzowego) dla każdego z dzieci umieszczonych w rdd [akta kontroli str. 165-169, 211-213, 272-274, 275-277, 330-334, 399-403, 503-506]. Przesyłanie ww. sprawozdań nie wynika z obowiązku ustawowego. Sprawozdania te nie wskazują efektów pracy koordynatora, co wskazują że nie stanowią one sprawozdań do których przedkładania organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej zobowiązany jest mocą art., 77 ust. 4 pkt 7 ustawy, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej oraz wyznaczony do pracy z rdd specjalista pracy z rodziną.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej jest podmiotem współpracującym z sądem rodzinnym w działaniach związanych z prawidłową realizacją pieczy zastępczej, a jego informacje służą podejmowaniu rozstrzygnięć. Przekazywanie ww. informacji jest niezbędne prawidłowej do współpracy z sądem.

Działalność kontrolowanej jednostki w przedmiotowym zakresie oceniono negatywnie.

2.2. Umożliwianie dzieciom kontaktu z rodzicami i osobami bliskimi.

W toku kontroli ustalono, że kontakty osobiste rodziców biologicznych z dziećmi przebywającymi w rdd prowadzonym przez pp. odbywały się na terenie Punktu Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Nowym Dworze Gdańskim.

Kontakty dzieci z rodzicami były organizowane przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej a następnie przez specjalistę pracy z rodziną wyznaczonym do pracy z rdd.

Zgodnie z ustaleniami kontroli prowadzący RDD mają trudność we współpracy z rodzinami biologicznymi dzieci. Trudności te były dostrzegane przez koordynatora i specjalistę pracy z rodziną jak również dyrektora PCPR, były również zgłaszane pracownikom PCPR przez rodziców biologicznych dzieci przebywających w rdd, jednak nie zostały nigdy formalnie określone jako obszar wymagający wsparcia pp. i wzmocnienia ich kompetencji w tym zakresie.

W toku kontroli ustalono, że standardowym miejscem (po okresie pandemii) kontaktów dzieci przebywających w rdd z rodzicami biologicznymi jest Powiatowy Ośrodek Interwencji

Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim (POIK). Zgodnie z uzyskanym wyjaśnieniem POIK dysponuje pomieszczeniami i zapleczem technicznym pozwalającym na organizację tego typu spotkań. Rodzic, chcąc spotkać się z dzieckiem przebywającym w rdd, składa pisemny wniosek do organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, który we współpracy z prowadzącymi rdd ustala konkretny dzień i godzinę takiego spotkania, informując o tym wnioskodawcę. Warunkiem spotkania jest, by rodzic telefonicznie w rozmowie z prowadzącymi rdd potwierdził swoje przyjście na spotkanie, gdyż w przeciwnym razie nie będzie ono zrealizowane. W spotkaniu, poza dzieckiem, uczestniczy rodzic i prowadzący rdd i to on ustala zasady tego spotkania, dzieli się z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej swoimi spostrzeżeniami i uwagami z przebiegu spotkania. Z dokumentacji stanowiącej akta kontroli wynika, że kontakty dzieci z rodzicami biologicznymi odbywają się w wymiarze 1-2 godzin z częstotliwością nie większą niż 1 raz w tygodniu (najczęściej jest to 1 spotkanie na 2 tygodnie); rdd umożliwia kontakty rodziców z dziećmi także w formie telefonicznej, a ich częstotliwość ustalana jest indywidualnie [akta kontroli str. 602-608].

W toku kontroli ustalono, że w przypadku małoletniego organizator nie podejmował skutecznych działań w celu zapewnienia dziecku możliwości kontaktów z rodzicami służących reintegracji rodziny oraz realizacji czasowego pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W modyfikacji planu pomocy opracowanej dla z dnia 14 lipca 2022 r. wskazano p. pracownika socjalnego MGOPS w Nowym Dworze Gdańskim jako osobę odpowiedzialną za pracę z rodziną biologiczną chłopca. W obszarze: *utrzymywanie stałych kontaktów z osobami bliskimi* wskazano: „współpraca z rodzicami biologicznymi w zakresie spotkań organizowanych w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej, (...) realizowany na bieżąco” [akta kontroli str. ...]. Wskazano, że w okresie podlegającym ocenie z 8 ustalonych spotkań z rodzicami odbyło się 5. W kolejnej modyfikacji planu pomocy dziecku z dnia 11 stycznia 2023 r. jako cel główny wskazano: uregulowanie sytuacji prawnej dziecka. Jako cel krótkoterminowy/działania zmierzające do realizacji celu wskazano: *wystąpienie do Sądu z wnioskiem o pozbawienie Państwa władzy rodzicielskiej w stosunku do a w kolejnym obszarze do pracy: współpracę z rodzicami biologicznymi w zakresie spotkań organizowanych w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej* [akta

kontroli str.]. W ocenie sytuacji dziecka dokonanej w dniu 11 stycznia 2023 r. wskazano, że rodzice od ostatniej oceny uczestniczyli w 7 z 11 zaplanowanych spotkań.

Zgodnie z ustaleniami kontroli małoletni we wcześniejszym okresie przebywał w pieczy zastępczej. Pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej znali pp. jako osoby niechętne do zmiany swojej sytuacji życiowej, nie współpracujące z pracownikami organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz z prowadzącymi rdd. Specjalista pracy z rodziną wskazał na konflikt pomiędzy pp. i prowadzącymi rdd. Ustalono, że działania podejmowane przez Organizatora w celu poprawy tej sytuacji polegały na wzywaniu pp. na spotkania do PCPR, zapraszanie na Zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka oraz pośredniczenie w umawianiu spotkań z ich synem. Działania te były nieskuteczne, sytuacja konfliktowa pomiędzy prowadzącymi rdd i rodzicami chłopca utrzymywała się, rodzice nie uczestniczyli w dokonywaniu okresowej oceny sytuacji dziecka. Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 12 ustawy, do zadań

organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą.

Zgodnie z art. 40 ust. 1 pkt 7 ustawy, rodzina zastępcza umożliwia dziecku kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej. Zgodnie z komentarzem do cyt. ustawy S. Nitecki //sip.lex.pl// ... *jedynie sąd rodzinny może postanowić o tym, że rodzice bądź inne osoby nie będą uprawnione do kontaktów z dzieckiem, względnie kontakt taki będzie ograniczony do pewnych rozmiarów. Oznacza to, że rodzinny dom dziecka samodzielnie nie mogą podejmować działań zmierzających do ograniczania kontaktu dziecka z rodzicami i osobami bliskimi. Wprowadzenie do omawianego przepisu takiego unormowania nie jest równoznaczne z tym, że rodzice biologiczni i inne osoby bliskie dziecku będą miały zawsze umożliwiony kontakt z dzieckiem, ponieważ będą występowały przypadki, kiedy wskazane podmioty z różnych powodów będą je utrudniały. Tego typu postępowanie należy uznać za naganne i sprzeczne z unormowaniami komentowanej ustawy.*

Analizując dokumentację poszczególnych podopiecznych rdd prowadzonego przez pp. w zakresie kontaktów z rodzinami i innymi bliskimi osobami ustalono, że matka małoletniego 24.05.2021 r. złożyła drogą mailową do organizatora rodzinnej pieczy zastępczej prośbę o wyrażenie zgody na widzenia z synem; wniosek został ponowiony w dniu 25.05.2021 r., a w dniu 26.05. 2021 r. PCPR w Nowym Dworze Gdańskim pocztą zwrotną potwierdził jego otrzymanie i przyjęcie do rozpatrzenia.

Zgodnie z ustaleniami kontroli rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w rdd traktowani są w sposób formalny, co nie sprzyja nawiązaniu relacji służącej wypracowaniu efektywnej współpracy.

W dniu 02.06.2021 r matka małoletniego złożyła kolejny wniosek do organizatora rodzinnej pieczy zastępczej o umożliwienie widzenia z synem, zaopiniowany pozytywnie przez Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i po uzgodnieniu z prowadzącymi rdd wyznaczając spotkanie na dzień 17.06.2021 r. w godzinach 16-17. W dniu 15.07. z analogicznym wnioskiem wystąpiła także babcia chłopca uzyskując akceptację dla spotkania z wnukiem w dniu 15.07.2021 r. w godzinach 15.20-17.15.

W sprawozdaniu z dnia 30.12.2021 r. składanym przez PCPR w Nowym Dworze Gdańskim do Sądu Rejonowego w Malborku, dotyczącym funkcjonowania rdd pp., poinformowano sąd, że „matka nie utrzymuje z nim kontaktów od lipca. Nie skontaktowała się z nim w okresie świątecznym, nie dzwoni również do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w sprawie syna. W związku z brakiem kontaktów ze strony matki koordynator w najbliższym czasie złoży wniosek do sądu o pozbawienie władzy rodzicielskiej matki chłopca”

W Okresowej ocenie sytuacji dziecka z dnia 11.04.2022 r. w pkt. 2 „Sposób i częstotliwość kontaktów rodzica biologicznego z dzieckiem” zapisano, „Matka chłopca nie utrzymuje z nim żadnych kontaktów. Od czasu do czasu z chłopcem kontaktuje się babcia (matka), która na co dzień przebywa na W ostatnim czasie za pośrednictwem Messengera kontakt z nawiązał ojciec. Panchciałby się spotykać z np. dwa razy w miesiącu. jest temu przychylny.” W pkt. 3 Oceny okresowej „Analiza

stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną biologiczną” zapisano, że „Z informacji uzyskanej z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że Pani nie współpracuje z ośrodkiem, nie jest objęta żadną formą pomocy. Pracownik socjalny nie posiada informacji na temat aktualnej sytuacji matkiPan oświadczył, iż nie korzysta ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej, nie ma też przydzielonego asystenta rodziny. Pani nie współpracuje z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej”.

W Karcie modyfikacyjnej Nr 4 Planu pomocy dziecku z dnia 11.04. 2022 r. jako Cel główny pracy wskazano, że wymaga on modyfikacji, zaś nowym celem jest „*Trwałe pozostawienie w pieczy, przygotowanie do usamodzielnienia*”.

Ustalono, że w dniu 3.06.2022 r. matka małoletniego złożyła pisemną prośbę do organizatora rodzinnej pieczy zastępczej o „*widzenia z moim synem przebywającym w rodzinie zastępczej Państwa w Moje dni wolne od pracy to: 6, 7, 13, 14, 15, 16, 17, 27, 28, 29, 30 czerwca. Proszę o wyznaczenie dni, miejsca i godziny w których bym mogła zobaczyć się z synem.*”

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Malborku z dnia 5.05.2022 r. pozbawiono obojga rodziców małoletniego władzy rodzicielskiej nad synem; orzeczenie uprawomocniło się z dniem 12.07.2022 r., a wpłynęło do PCPR w Nowym Dworze Gdańskim w dniu 21.07.2022. W dniu 6.07. 2022 r. matka małoletniego złożyła do organizatora rodzinnej pieczy zastępczej kolejną prośbę o widzenie z synem w dniu 28.07.2022 r. Z adnotacji naniesionej na tym wniosku wynika, że 14.07.2022 r. wyrażona została zgoda na takie spotkanie z w miejscu zamieszkania matki chłopca, sygnowana podpisem „.....”. Formalnym pismem PCPR w Nowym Dworze Gdańskim skierowanym w dniu 15.07.2022 r. do Pani poinformowana ją, „*iz w porozumieniu z prowadzącymi rodzinny dom dziecka wyrażamy zgodę na spotkanie z w Pani miejscu zamieszkania w dniu 29.07.2022 r. Dokładne godziny spotkania oraz pozostałe szczegóły proszę omówić z Państwem*”

Pismem z dnia 22.07.2022 r. Sąd Rejonowy w Malborku, w związku ze sprawą o ustanowienie opieki prawnej dla małoletniego zwrócił się do PCPR w Nowym Dworze Gdańskim o wskazanie odpowiedniego kandydata oraz m.in. udzielenie informacji nt. „*kto z członków rodziny małoletniego interesuje się jego losem i utrzymuje z nim kontakt, (jeśli tak jak często, czy osoba ta wyraża wolę pełnienia funkcji opiekuna, jeśli nie z jakiego powodu), jaka jest wola małoletniego co do osoby opiekuna*”. Pismem z dnia 03.08.2022 r. PCPR w Nowym Dworze Gdańskim wskazał Państwo jako osoby deklarujące gotowość pełnienia funkcji opiekuna prawnego dla małoletniego

..... i rekomendowane przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej do tej funkcji. W piśmie

tym wskazano, z „*Posiadanych informacji wynika, że nikt z członków rodziny chłopca nie interesuje się jego losem.*”, co w świetle materiału stanowiącego akta kontroli należy odebrać jako zbyt lakoniczną odpowiedź na konkretne pytania Sądu.

W kolejnej Okresowej ocenie sytuacji dziecka z dnia 05.10.2022 r. w pkt. 2 „*Sposób i częstotliwość kontaktów rodzica biologicznego z dzieckiem*” zapisano „*..... ma kontakt z babcią, która mieszka w Pod jej naciskiem Pani nawiązała kontakt z synem. Za zgodą spotkania odbywają się co drugi tydzień, w czwartki w godz. 14. 00-19. 00. odwiedza mamę w miejscu zamieszkania. Państwo zasygnalizowali, że w przypadku*

kiedy będzie chciał spotkania mogą się odbywać z większą częstotliwością. Na tę chwilę odpowiadają spotkania co dwa tygodnie. Prowadzący rodzinę zastępczą twierdzą, że ojciec

dziecka nie utrzymuje z nim w ogóle kontaktów.” W pkt. 3 Oceny okresowej „Analiza stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną biologiczną” zapisano, że „Pani podjęła pracę zawodową w związku z tym nie korzysta z żadnej z form wsparcia finansowego MGOPS. Pani nie współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.”

W sprawozdaniu z dnia 30.12.2022 r. składanym przez PCPR w Nowym Dworze Gdańskim do Sądu Rejonowego w Malborku, dotyczącym funkcjonowania rdd pp., poinformowano sąd, że „Po pozbawieniu matki władzy rodzicielskiej jej kontakty z uległy zdecydowanej poprawie. Chłopiec spotyka się z mamą systematycznie. Na początku na gruncie neutralnym np. McDonalds, park. Obecnie odwiedza ją weekendami w miejscu jej zamieszkania.

Przytoczone zapisy z dokumentacji pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z rdd pp., odnoszone do sytuacji małoletniego, nie pozwalają na odczytanie realizowanych działań, jako intencjonalnie i planowo nastawionych na reintegrację rodziny zakładającej powrót dziecka z pieczy zastępczej do naturalnego środowiska rodzinnego. Poszczególne zapisy dokumentacji wskazują na brak możliwości pracy zarówno ze strony PCPR, MGOPS jak i rdd z matką dziecka, na jej brak zainteresowania i zaangażowania w sytuację syna, co prowadzi zarówno do sądowego nałożenia na nią obowiązku alimentacyjnego, jak i jego komorniczą egzekucję, pogłębianego ograniczenia władzy rodzicielskiej, a następnie jej pozbawienia i wyznaczenia opieki prawnej w osobach opiekunów zastępczych. Nie są to działania pozwalające na budowanie pozytywnych relacji z rodzinami podopiecznych przez podmioty systemu pieczy zastępczej, a wręcz mogą być one odbierane jako krzywdzące i zachęcające rodziny do rezygnacji i wycofania, wywołując brak zaufania i wiary w możliwość poprawy sytuacji oraz dobre intencje instytucji powołanych do udzielania pomocy i wsparcia. Brak współpracy rodziny biologicznej z podmiotami pieczy zastępczej i zerwanie kontaktów z dzieckiem, staje się przyczynkiem do sądowego pozbawienia jej władzy rodzicielskiej i wyznaczenia opiekunów prawnych podejmujących niezależne od woli rodzica decyzje w istotnych sprawach dziecka

Działalność kontrolowanej jednostki w przedmiotowym zakresie oceniono negatywnie.

Uwagi i wnioski:

1. Powierzenie prowadzenia rdd pp. nastąpiło z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Organizator powierzył pp. prowadzenie rodzinnego domu dziecka pomimo tego, że nie spełniali warunków w zakresie rękopisów do prowadzenia rodzinnego domu dziecka. W ocenie postaw rodzicielskich pp. sporządzonej w dniu 1 lutego 2021 r. ocenę postaw rodzicielskich pp., psycholog PCPR wskazał, że w postępowaniu wobec dzieci Państwo mogą ujawniać zachowania świadczące o okresowym braku akceptacji dla autonomicznych potrzeb dzieci, co nie sprzyja budowaniu przez dzieci zasobów psychicznych do przyszłego,

samodzielnego życia”. Określając warunki bytowe kandydatów do prowadzenia rdd, nie odniesiono się do faktycznego stanu tj. niewykończonych licznych pomieszczeń domu. Zgodnie z art. 42 ust. 1 pkt 7 ustawy, prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które zapewnią odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokojenie jego indywidualnych potrzeb w tym: rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego, właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań, wypoczynku i organizacji czasu wolnego. Dokonując oceny pp. prowadzących rodzinę zastępczą zawodową, w celu sprawdzenia ich kompetencji do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, organizator rodzinnej pieczy zastępczej odniósł się do opinii psychologicznej sporządzonej 20 miesięcy wcześniej. Opinia ta, sporządzona przez „zewnątrznego” psychologa nie odnosi się do predyspozycji i motywacji pp. do prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej jest zobowiązany zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 3a ustawy, do zapewnienia badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka.

Przed powierzeniem pp. prowadzenia rdd, Organizator rodzinnej pieczy zastępczej posiadał informacje o trudnościach we współpracy z p. Trudności te dotyczyły komunikacji oraz dominującej postawy w stosunku do innych osób, w tym do pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Zaświadczenia kwalifikacyjne potwierdzenie ukończenia szkolenia, o którym mowa w art. 44 ustawy w zakresie spełniania warunków i posiadania predyspozycji do pełnienia funkcji prowadzenia rodzinnego domu dziecka wydane pp. nie zawierają opisu predyspozycji osób ani nie określają dokumentów na podstawie których zostały sporządzone, co nie wyczerpuje wymogu określonego w art. 45 ustawy.

Opinia psychologa PCPR sporządzona w dniu 9 września 2021 r nie odnosi się do faktycznej formy rodzinnej pieczy zastępczej, jaką w tym momencie pełnili pp. tj. prowadzenie rodzinnego domu dziecka. Opinia nie została sporządzona oddzielnie dla p. i p.

2. Organizator nie podjął działań w celu wzmocnienia kompetencji pp. do prowadzenia rdd oraz nie zobowiązał do pełnego przygotowania warunków bytowych. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dostrzegając cechy osobowościowe p., takie jak: skłonności do podważania autorytetów, tendencję do dominacji, które utrudniały lub wręcz uniemożliwiały efektywne prowadzenie zajęć - szkoleń z jego udziałem, nie podejmował skutecznych działań w celu poprawy tego obszaru, nie dostrzegał również tego że postawa p. może mieć negatywny wpływ na relacje z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w rdd oraz samych dziećmi.

3. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej nie dopełnił obowiązku określonego w art. 64 ust. 5 ustawy, oraz art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 152) wobec p. zatrudnionej w rdd jako osoba do pomocy.

4. Prowadzący rdd w okresie objętym kontrolą nie korzystali z pomocy rodzin pomocowych ani nie występowali do Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z wnioskami o czasowe niesprawowanie opieki, co wskazuje na brak realizacji zapisów art. 69 ust.1 ustawy.

5. Wyznaczona przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej p. do pracy z prowadzącymi rdd, nie odwiedzała prowadzących w ich miejscu zamieszkania przez ponad pół roku, co nie pozwala na zachowanie obiektywnego osądu i udzielania wsparcia dzieciom i prowadzącym adekwatnie do ich potrzeb.
6. Prowadzący rdd nie respektowali prawa rodziców dziecka do współdecydowania w zakresie tożsamości religijnej dziecka, co wskazuje na autorytarne traktowanie dziecka i nieprzestrzeganie prawa dziecka do ochrony przed arbitralną ingerencją w życie dziecka. O sytuacji tej miał wiedzę Organizator rodzinnej pieczy zastępczej i nie podejmował działań naprawczych.
7. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej nie dopełnił obowiązku z art. 76 ust. 4 pkt 16 ustawy, zgłaszania dzieci wolnych prawnie do ośrodka adopcyjnego. Prowadzący rdd nie wyrażali zgody na adopcję dzieci przebywających w rdd, co wskazuje na niewłaściwie realizowany cel rodzinnej pieczy zastępczej – czasowe zapewnienie opieki i wychowania. Zgodnie z art. 33 ustawy piecza zastępcza zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka - opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym. O braku możliwości przysposobienia decyduje ośrodek adopcyjny zgodnie z posiadanymi w tym zakresie kompetencjami. Nie wyrażenie zgody na przysposobienie dziecka wskazuje nie odpowiednio przygotowanie prowadzących do pełnionej przez nich funkcji.
8. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej nie sporządził i nie przekazał diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rdd.
9. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej zobowiązywał prowadzących do podpisywania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej z art. 233 § 1 KK za składanie fałszywych zeznań, dotyczących przyjęcia dzieci.
10. Plany pomocy dziecku oraz ich modyfikacje nie odnosiły się do faktycznej sytuacji dziecka, nie określały celów pracy, a formułowane cele główne „trwałe pozostawienie w pieczy” jest niezgodne z główną zasadą „czasowości” pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
11. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej nie zawsze przed dokonaniem oceny sytuacji dziecka, dokonywał wysłuchania dziecka zgodnie z art. 4a ustawy.
12. Oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, nie są sporządzane rzetelnie, nie odnoszą się do faktycznej sytuacji dzieci, nie zawierają podsumowania-oceny dotychczasowych efektów pracy prowadzonej z dzieckiem, nie wskazują celów do pracy. Zapisy zawarte w dokumentach są powielane.
13. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej nie informuje sądu, co najmniej raz na 6 miesięcy, o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy. Przekazywana do sądu co pół roku opinia dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej wraz z okresową oceną sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej i protokołem okresowej oceny sytuacji dziecka, nie zawiera rzetelnych informacji w tym zakresie.

14. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej nie podejmował skutecznych działań w celu zapewnienia dzieciom możliwości utrzymywania kontaktów z rodzicami w sposób sprzyjający odbudowie więzi i poprawie relacji i postaw rodzicielskich.

Od kompetencji i doświadczenia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz osób, które z ramienia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej pracują z osobami prowadzącymi rodzinne formy pieczy zastępczej zależy funkcjonowanie pieczy zastępczej, a w szczególności to, czy rodziny zastępcze i prowadzący rodzinny dom dziecka będą w sposób prawidłowy wypełniali stojące przed nimi zadania, a zatem dzieci przebywające w pieczy zastępczej będą miały zapewnioną opiekę i wychowanie na właściwym poziomie.

Zalecenia pokontrolne:

- 1.** Dokonać analizy funkcjonowania rdd pod kątem realizacji zadań rodzinnego domu dziecka określonych w art. 40 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w celu określenia metod i form pracy służących prawidłowej realizacji zadań rodzinnego domu dziecka.
- 2.** Dokonywać oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy zgodnie z art. 133 i art. 134 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- 3.** Zobowiązać pracownika wyznaczonego do pracy z rodzinnym domem dziecka prowadzonym przez pp. do systematycznego osobistego wglądu w sytuację prowadzących i dzieci umieszczonych w rdd.
- 4.** Dokonywać oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 4a, art. 129 i art. 130 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- 5.** Plany pomocy dziecku przygotowywać zgodnie z art. 77 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka, jego wieku czy możliwości oraz potencjału rodziny biologicznej dziecka.
- 6.** Opracować diagnozy psychofizyczne dla wszystkich dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej z uwzględnieniem wskazówek do pracy z dzieckiem oraz przekazywać rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka ww. diagnozy zgodnie z art. 38a ust. 1 ww. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- 7.** Dołożyć staranności by pisma kierowane do Sądu i innych instytucji zawierały aktualne i rzetelne informacje dotyczące sytuacji dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka.
- 8.** Przesyłać rzetelne informacje do sądu, co najmniej raz na 6 miesięcy, o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka. art. 47 ust. 5 ustawy.
- 9.** Niezwłocznie zgłaszać do ośrodka adopcyjnego wszystkie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 16 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- 10.** Opinie psychologiczne dotyczące predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka sporządzać zgodnie z art. 42 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. dla osoby.

11. Prowadzić dokumentację dotyczącą rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i dzieci w nich przebywających w sposób rzetelny, spójny i nie budzący zastrzeżeń oraz wątpliwości.
12. Zapewniać prowadzącym rodzinny dom dziecka zgodnie z art. 69 ust.1 ustawy prawo do czasowego niesprawowania opieki.
13. Nie zobowiązywać prowadzących do podpisywania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej z art. 233 § 1 KK za składanie fałszywych zeznań, dotyczących przyjęcia dzieci.
14. Bezwzględnie przestrzegać praw dziecka określonych w art. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym w szczególności do poszanowania tożsamości religijnej i utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów, w sposób sprzyjający budowaniu bezpiecznych więzi rodzinnych przy jednoczesnym zachowaniu prywatności spotkań.

W terminie 30 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego należy powiadomić Wojewodę Pomorskiego o realizacji zaleceń pokontrolnych.

Na podstawie § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli,

1. Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2. Wojewoda zajmuje stanowisko wobec zastrzeżeń, o których mowa w ust. 1, na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.”

Zgodnie z art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm):

„1. Wojewoda, po przeprowadzeniu postępowania kontrolnego może wydać zalecenia pokontrolne.

2. Kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

3. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, o których mowa w ust. 2 przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

4. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, o którym mowa w ust. 3, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

5. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, o którym mowa w ust. 3, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

6. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności wojewoda, niezależnie od przysługujących mu środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach właściwy organ założycielski kontrolowanej jednostki oraz organ zlecający realizację zadania na podstawie art. 190 – w przypadku jednostki, która działa na podstawie tego zlecenia.

7. Organ, o którym mowa w ust. 6, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić wojewodę o podjętych czynnościach.”

Zgodnie z art. 197e:

1. W przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego

ośrodka preadopcyjnego, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie placówki lub ośrodka.

2. Jeżeli w wyniku przeprowadzonych czynności, o których mowa w art. 197a ust. 1, zostały ujawnione rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania wezwania.

3. W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcy zastępczego w terminie, o którym mowa w ust. 2, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na beczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 198:

1. Kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 197d ust. 1, podlega karze pieniężnej w wysokości od 10 000 do 15 000 zł.

Wystąpienie sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

z up. WOJEWODY POMORSKIEGO

Ewa M. Szopińska
DYREKTOR
Wydziału Polityki Społecznej

ZASTĘPCA KIEROWNIKA
Oddziału Wspierania Rodziny
i Systemu Pieczy Zastępczej

Elżbieta Zynda

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Grzegorz Barczewski

